

3 VĚCNÁ STRUKTURA UŽITÍ HDP A NÁRODNÍHO BOHATSTVÍ

Tato kapitola popisuje výdajovou metodu odhadu hrubého domácího produktu a národní bohatství z hlediska věcné struktury. Údaje obsažené v této kapitole jsou z hlediska metodického vymezení srovnatelné a vznikly na základě převodu z původních klasifikací. Údaje za roky 1993 až 2010 jsou založeny především na existujících údajích ze starších verzí národních účtů, které byly doplněny o aktualizované metodické úpravy. Údaje za roky 1990–1991 vznikly převodem z původních bilancí národního hospodářství v kombinaci s původními údaji z dostupných statistických zjišťování. V této kapitole jsou uváděny pouze údaje České republiky, tzn. součástí vývozu i dovozu zboží a služeb je obchod se Slovenskem.

Výdaje na konečnou spotřebu se uskutečňují v sektorech domácností, vládních institucí a neziskových institucí sloužících domácnostem. V časové řadě 1990–2010 jsou k dispozici údaje o výdajích na konečnou spotřebu domácností podle klasifikace CZ-COICOP. Výdaje vládních institucí jsou od roku 1993 rozděleny na individuální a kolektivní spotřebu. Toto členění není pro roky 1990 až 1992 k dispozici především v důsledku změn v systému poskytování zdravotní péče. Proto za léta 1990 až 1992 nejsou k dispozici samostatně údaje o naturálních sociálních transferech (D.63).

Tvorba hrubého kapitálu (P.5) je členěna podle věcné struktury hrubého fixního kapitálu (P.51) a věcné strukturu změny zásob (P.52) a obsahuje celkovou hodnotu čistého pořízení cenností (P.53). Ve stejném členění jako tvorba hrubého fixního kapitálu je k dispozici i spotřeba fixního kapitálu (K.1). Stejně jako v ostatních kapitolách této publikace je spotřeba fixního kapitálu v celé časové řadě založena na metodě nepřetržité inventarizace (PIM) a nevychází tedy z účetních odpisů. Věcná struktura fixního kapitálu a zásob odpovídá klasifikaci aktiv v ESA 1995.

Údaje o vývozu jsou k dispozici v celé časové řadě 1990–2010 v členění podle klasifikace CZ-CPA, která byla v národních účtech zavedena v roce 2011. Vývoz je oceněn cenou FOB (cena na hranici vyvážející země) a plně respektuje princip změny vlastnictví mezi rezidentem a nerezidentem, čímž vyhovuje metodice ESA 1995. Vývoz v pojetí ESA 1995 zajišťuje soulad mezi nefinančními a finančními toky. Tímto se může vývoz odlišovat od statistiky zahraničního obchodu založené na registraci hodnoty zboží překračujícího hranici. Dovoz je oceněn cenou CIF (cena na hranici dovážející země) a je členěn stejně jako vývoz podle klasifikace CZ-CPA. Ocenění vývozu a dovozu zboží a služeb v tabulkách 3-10 a 3-11 odpovídá pojetí tabulek dodávek a užití, které je odlišné od pojetí v sektorových účtech v kapitole 6.

Údaje o věcné struktuře národního bohatství jsou v plném rozsahu (včetně finančních aktiv a pasív) k dispozici až od roku 1992 (stav k 31. 12. 1992). Úplná soustava účtů, včetně rozvah byla sestavena poprvé až za rok 1994. Údaje o stavech k 1. 1. 1993, resp. 31. 12. 1992 byly dopočteny za použití předpokladu nulových ostatních změn objemu. Údaje o struktuře fixních aktiv jsou k dispozici v celé časové řadě, neboť jsou počítány modelově metodou nepřetržité inventarizace (PIM).